

Tisdagen den 13 november

Kl. 15.00

Val av talman

Förhandlingarna leddes till en början av tredje vice talmannen.

§ 1 Val av talman

INGVAR SVANBERG (s):

Herr talman! Jag föreslår att till riksdagens talman utses Ingemund Bengtsson. Jag föreslår också att valet förrättas med acklamation.

BERTIL LIDGARD (m):

Herr talman! Med hänsyn till de speciella omständigheter som gäller vid detta talmansval har vi från moderata samlingspartiets sida inget avvikande förslag.

CLAES ELMSTEDT (c):

Herr talman! Centerpartiet har fortfarande uppfattningen att talmannen bör väljas ur den majoritet som finns i riksdagen. I undantagsfall kan annan ordning tillämpas. Med hänvisning till de speciella omständigheter som har varit för handen inför detta talmansval förordar centerns riksdagsgrupp att Ingemund Bengtsson med acklamation väljs till talman.

BJÖRN MOLIN (fp):

Herr talman! Jag ber på folkpartiets riksdagsgrupps vägnar att få instämma i förslaget att till talman utse Ingemund Bengtsson, som vi har stort förtroende för. Jag vill också uttrycka min tillfredsställelse över att valet kan ske i enighet.

Överläggningen var härmed avslutad.

Kammaren godkände att förevarande val fick ske med acklamation och utsåg till talman Ingemund Bengtsson (s).

TREDJE VICE TALMANNEN:

På riksdagskamraternas och mina egna vägnar vill jag hälsa den av oss genom acklamation utsedde talmannen välkommen i uppgiften som vår talman.

TALMANNEN, som nu övertog ledningen av kammarens förhandlingar, yttrade:

Ärade kammarledamöter! Jag ber att få tacka för det förtroende som ni har visat mig genom detta val.

Nr 27

Tisdagen den
13 november 1979

*Anmälan om
kompletteringsval
till utskott*

*Om sysselsätt-
ningsproblemen
i Hallstavik*

§ 2 Anmäldes att *Lars Svensson* (s) skulle tjänstgöra som ersättare för *Ingemund Bengtsson* under den tid denne var riksdagens talman.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval till utskott

TALMANNEN:

Folkpartiets partigrupp har som suppleant i finans- och näringsutskotten under *Olle Wästbergs* i Stockholm ledighet anmält hans ersättare *Hadar Cars*.

Talmanen förklarade vald till

suppleant i finansutskottet

Hadar Cars (fp)

suppleant i näringsutskottet

Hadar Cars (fp)

§ 4 Upplästes följande inkomna skrivelse:

Till riksdagen

Härmed får jag avsäga mig uppdraget som ledamot av Europarådets parlamentariska församling.

Stockholm den 7 november 1979

Gösta Bohman

Denna avsägelse godkändes av kammaren.

§ 5 Justerades protokollet för den 5 innevarande månad.

§ 6 Om sysselsättningsproblemen i Hallstavik

Budgetministern *INGEMAR MUNDEBO* erhöll ordet för att besvara *Åke Wictorssons* (s) den 5 november anmälda fråga, 1979/80:84, och anförde:

Herr talman! *Åke Wictorsson* har frågat mig om vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att trygga sysselsättningen för de anställda vid *DAFA:s* stansningsenhet i Hallstavik. Vidare har han frågat om vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att till Hallstavik omlokalisera annan statlig verksamhet i Stockholmsregionen för att förbättra arbetsmöjligheterna för framför allt kvinnlig arbetskraft.

Frågan har föranletts av regeringens beslut den 25 oktober att nästa år inrätta en statlig servicebyrå för skrivarbete, dataregistrering, mikrofilmning, tryckeriverksamhet m. m. i Gällivare. Detta beslut ingår i sin tur som en del i regeringens åtgärder för att skapa sysselsättning i Norrbotten. Bland de

tjänster som servicecentralen i Gällivare skall tillhandahålla ingår som nämnts dataregistrering. Utvecklingen på ADB-området gör emellertid att dataregistrering i traditionell mening vid särskilda stansningscentraler minskar i omfattning och ersätts av andra förfaranden. Denna utveckling har lett till att DAFA, som är en statlig intäktsfinansierad myndighet för databehandling, har svårt att förse sin stansningsenhet i Hallstavik med arbetsuppgifter motsvarande arbetsstyrkan. DAFA gör emellertid stora ansträngningar för att förlägga arbetsuppgifter till enheten i Hallstavik. Jag räknar med att så blir fallet även i framtiden.

Den dataregistrering som avses bedrivs i Gällivare gäller sådana uppdrag som i annat fall med största sannolikhet inte skulle förläggas till DAFA. Jag bedömer därför att verksamheten i Hallstavik endast i mycket begränsad omfattning kan komma att beröras av den nya servicecentralen i Gällivare. Självfallet kommer jag att noga följa denna utveckling.

Jag vill i detta sammanhang också erinra om att monopolutredningen (B 1977:08) nyligen har behandlat DAFA:s uppgifter och ställning i sitt andra betänkande (Datakonkurrens Ds B 1979:1). Efter remissbehandlingen, som f. n. pågår, kommer jag att närmare överväga DAFA:s situation. I dessa överväganden kommer även stansningsenheten i Hallstavik att ingå.

Den andra delen av frågan gäller åtgärder för att omlokalisera statlig verksamhet i Stockholmsregionen till Hallstavik.

För dagen finns inte någon verksamhet som är aktuell för lokalisering till Hallstavik eller dess närhet.

Frågor om lokalisering av offentlig verksamhet kommer emellertid att planmässigt prövas utifrån de sysselsättnings- och regionalpolitiska målen. F. n. pågår inom budgetdepartementet förberedelser för inrättande av en särskild delegation för decentralisering inom den offentliga sektorn. I delegationens uppgifter kommer att ingå att behandla frågor om lokalisering av ny eller utvidgad statlig verksamhet. Vid prövningen måste givetvis sysselsättningssituationen i olika regioner beaktas. Det är för tidigt att nu ange vilka resultat delegationens arbete kan leda fram till.

ÅKE WICTORSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka budgetministern för svaren på mina frågor, även om jag måste säga att svaren är något knapphändiga.

Om vi först ser på datamaskincentralens verksamhet i allmänhet kan vi i dag konstatera att DAFA redovisar ett bra resultat. På stansningssidan har man sedan ett par år tillbaka problem med att sysselsätta den personal som har arbetat ganska länge. Det gäller t. ex. i Hallstavik, där 27 kvinnor arbetar och där den senast anställda har nio års anställningstid. Hallstavik domineras av tung industri och saknar praktiskt taget arbetsmöjligheter för kvinnor vid sidan av dem som erbjuds på pappersbruket. Därför har man sedan lång tid gjort stora ansträngningar för att skapa nya arbetstillfällen på orten.

Åtgärder som vidtas i detta läge är dels att AMS utbildar stansningspersonal, dels att regeringen ger klartecken för bildande av en statlig stiftelse, servicecentralen i Gällivare, vilken bl. a. skall syssla med ADB-registrering –

Tisdagen den
13 november 1979

*Om sysselsättnings-
problemen i Hall-
stavik*

en, som budgetministern mycket riktigt påpekade, utdöende verksamhet. Verksamheten i Gällivare skall sysselsätta 40 kvinnor. Denna servicecentral kommer direkt att inkräkta på det redan förut snabbt vikande underlaget för stansningsarbete hos DAFA i Hallstavik. Det kan man redan nu se av den pågående offertverksamheten.

Jag måste erkänna att jag finner detta förfarande något märkligt. Jag menar då inte att de 40 f. d. sömmerskorna vid Brasons i Gällivare inte skulle vara i behov av arbete – det är tvärtom väldigt angeläget att de får sysselsättning även i framtiden – men det kan inte vara rimligt att arbetslösheten flyttas från ett undersysselsatt område. Gällivare, till ett annat undersysselsatt område, Hallstavik i Roslagen. Om stansningen flyttas, så måste en absolut förutsättning vara att jobben tryggas i framtiden också för de 27 kvinnorna i Hallstavik.

Såsom budgetministern nämnde pågår inom DAFA ett arbete för att trygga sysselsättningen i Hallstavik. Detta arbete stöds enligt vad jag erfarit av fack, myndighetsledning och styrelse. Men för att möjligheterna att förlägga arbetsuppgifter till Hallstavik skall kunna tas till vara fordras att man är beredd att ställa erforderliga pengar till förfogande för ett utvecklingsarbete. Det borde vara möjligt att finansiera ett sådant genom de överskott som DAFA redovisar för övrig verksamhet. Facket har vidare föreslagit att myndigheten skulle genomföra en viss omorganisation och placera uppdragsansvariga personer i Hallstavik, så att man på så vis skulle kunna öka omfattningen av arbetsuppgifterna inte bara på stansningsområdet.

Jag vill fråga budgetministern om han är beredd att medverka till att dels pengar ställs till förfogande, dels en sådan organisatorisk utveckling av DAFA sker som facket har föreslagit.

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO:

Herr talman! Åke Wictorsson tycker att beslutet är något märkligt. Jag vill dock påminna om att det bygger på ett riksdagsbeslut från i våras rörande insatser för sysselsättningen i Norrbotten. Vad vi nu gör är alltså att ta ett av de steg som riksdagen beslutade att vi skulle ta.

Ett av de problem man ofta möter när det gäller att skapa sysselsättning är dess värre att insatser på en ort kan komma att påverka situationen på en annan. Men jag vill understryka det som sades i svaret, att effekten är ringa i detta fall. Jag tror nämligen att den nya centralen i Gällivare bara i mycket begränsad omfattning kan komma att påverka situationen i Hallstavik. Men jag är medveten om de problem som finns där, och därför kommer inte bara DAFA utan också vi inom regeringskansliet att göra vad som är möjligt för att skapa nya arbetsmöjligheter i Hallstavik.

Med hänsyn till bl. a. monopolutredningens arbete vill jag inte för dagen ta ställning till ekonomiska eller organisatoriska aspekter, utan jag skall återkomma till detta. Jag vill bara än en gång försäkra att vi skall göra vad vi kan för att trygga sysselsättningen i Hallstavik.

ÅKE WICTORSSON (s):

Herr talman! Riksdagens beslut innehöll såvitt jag vet ingenting om att man skulle förlägga stansningsverksamhet till Gällivare, men en utveckling i den riktningen har skett efter det att riksdagen fattade sitt beslut i ärendet och framför allt sedan regeringen fattade sitt beslut. Det är just den del av regeringsbeslutet som berör stansningsverksamheten som jag opponerar mig mot och som man ställer sig frågande inför när man ser på utvecklingen i övrigt när det gäller DAFA.

Jag tillåter mig att tolka budgetministerns uttalande så, att när resultatet av de pågående utredningarna föreligger så finns det möjligheter att få fram erforderliga pengar för att genomföra det utredningsarbete som är en absolut nödvändig förutsättning för att man skall långsiktigt trygga jobben i Hallstavik. Jag är tacksam om budgetministern är beredd att bekräfta att han ser på utvecklingen i Hallstavik på det sättet.

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO:

Herr talman! Bara ett förtydligande: detta var en del av det Norrbottenpaket som riksdagen tog ställning till i våras. Det är riktigt att riksdagen inte fattade ståndpunkt i alla detaljfrågor som berördes, men detta var en del av det paket som anmälades för riksdagen. Lokaliseringsbesluten innebär alltså ett fullföljande av vad som då anmälades.

Jag vill än en gång säga, utan att ta ställning till ekonomiska eller organisatoriska aktiviteter för den närmaste tiden, att vi skall göra vad vi kan för att klara sysselsättningen i Hallstavik.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Om svenska regeringsåtgärder med anledning av fartyget Berge Vangas försvinnande

Kommunikationsministern ULF ADELSONH erhöll ordet för att besvara *Birger Rosqvists* (s) den 6 november anmälda fråga, 1979/80:88; och anförde:

Herr talman! Birger Rosqvist har frågat mig om omständigheterna kring det Liberiaregistrerade fartyget Berge Vangas försvinnande föranleder några åtgärder från svensk sida.

De närmare omständigheterna kring Berge Vangas försvinnande och systerfartyget Berge Istras förlisning har inte kunnat klarläggas fullständigt. Det är emellertid känt att de aktuella kombinationsfartygens konstruktion medför vissa problem i fråga om gasbildning under torrlastresorna. Det är också känt att svetsningsarbeten skulle utföras ombord på fartygen.

Sjöfartsverket, som är den myndighet i Sverige som övervakar säkerheten på svenska fartyg, har utfärdat författningar bl. a. om s. k. heta arbeten, t. ex. svetsningsarbeten ombord på fartyg.

I den svenska handelsflottan finns f. n. fyra kombinationsfartyg avsedda

Nr 27

Tisdagen den
13 november 1979

Om svenska regeringsåtgärder med anledning av fartyget Berge Vangas försvinnande

*Om svenska rege-
ringsåtgärder med
anledning av far-
tyget Berge Vangas
försvinnande*

för olje- och malmtransporter. Konstruktionen av dessa fartyg är emellertid inte identisk med Berge Istras och Berge Vangas. Enligt vad jag inhämtat från sjöfartsverket har verket kontaktat de rederier som äger dessa fartyg för att följa upp att gällande säkerhetsföreskrifter följs. Sjöfartsverket kommer också vid första lämpliga tillfälle att inspektera de aktuella fartygen med avseende på de speciella risker som är förknippade med dessa fartyg. Ingenting har hittills framkommit som ger anledning att anta att fartygen är behäftade med brister eller att de drivs i strid med gällande säkerhetsbestämmelser.

Beträffande övriga tankfartyg har sjöfartsverket f. n. inte för avsikt att vidta några speciella åtgärder. I det ordinarie tillsynsarbetet kommer dock särskild uppmärksamhet att ägnas åt det förebyggande skyddet mot brand och explosion.

För att kunna anpassa de svenska säkerhetsbestämmelserna efter vunna erfarenheter följer och deltar sjöfartsverket i arbetet inom bl. a. Mellanstatliga rådgivande sjöfartsorganisationen (IMCO), där det f. n. pågår en diskussion om säkerheten på de aktuella fartygstyperna.

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka kommunikationsministern för svaret.

När jag för en vecka sedan ställde frågan pågick spaningarna efter den saknade Berge Vanga. Många hyste fortfarande hoppet att spaningarna skulle ge resultat, att man skulle finna livbåtar, flottor och människor. I går drogs spaningarna in. Man hade bara funnit vrakspillror och någon oljefläck från detta bekvämlighetsflaggade norska fartyg. 40 människor har gått ett ovisst öde till mötes. Hoppet att finna någon vid liv är nu ytterst litet.

Det är naturligt att alla som i någon form berörs av händelsen frågar sig vad den kan bero på. Eftersom ett systerfartyg sjönk efter en kraftig explosion för bara några år sedan går teorierna om orsaken tillbaka till den händelsen. Man frågar sig då: Hur är det med bestämmelserna om säkerheten och med uppföljningen av dem? Hur är det med begränsningen av tillåtet lastsortiment för kombinationsfartyg? Och hur följs och kontrolleras bestämmelser om hett arbete såsom svetsning och bränning på fartyg med olje- eller kemikalielast? En följdfråga blir: Är det bara för att få bättre ekonomiskt utbyte som fartyg bekvämlighetsregistreras? De allmänna frågorna kan bli många.

Enligt svaret har sjöfartsverket inte för avsikt att vidta speciella åtgärder. Men jag vill fråga kommunikationsministern, under vilkens departement säkerhetsfrågorna finns: Bör inte det nu skedda föranleda ytterligare snara överväganden om reglerna för s. k. hett arbete ombord på svenska fartyg och en ännu noggrannare uppföljning av bestämmelser om tillåtna laster i kombinationsfartyg och även i tankfartyg? Frågan kan ställas inte bara av svenskt sjöfolk utan av all världens sjöfarare. För det är ytterst om människoliv det handlar.

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Det är ingalunda klarlagt hur förlisningen gått till. Ingen vet det i dag.

När det gäller hett arbete har mycket vittgående säkerhetsföreskrifter utfärdats av sjöfartsverket. De är i princip lika stränga som de som gäller vid arbete på fartyg vid varv. Det måste också göras en avvägning mellan de praktiska behoven ute till sjöss – sådana uppstår också – och säkerhetsnivån. Man anser från sjöfartsverket att man har så stränga regler att det inte skall finnas några risker i det avseendet.

Vi vet ingalunda – jag vill betona det igen – att denna mycket tragiska olycka inträffat på grund av hett arbete. I själva verket är det ingen över huvud taget som vet hur det hela gått till. Det är kanske det som är det mest kusliga i situationen.

BIRGER ROSQVIST (s):

Herr talman! Det är kusligt att man inte vet vad olyckan har berott på. Ändå tyder mycket på att det har skett en explosion, och orsaken till den kan ha varit något av de skäl som jag nyss anförde.

Det är synnerligen viktigt att den inspektionsmyndighet vi har får och har resurser att följa upp säkerhetsbestämmelser och att de bestämmelser som vi har ses över efter en olycka som denna. Det är ingen tröst att vi bara har fyra kombinationsfartyg under svensk flagg. Samma historia som denna kan inträffa med vanliga tankfartyg – och sådana olyckor har som bekant hänt även med svenskflaggade fartyg, men vi har kunnat begränsa personförlusterna i förhållande till vad man kunnat göra i de fall som gällt de här båda Liberiaregistrerade, s. k. norska, fartygen.

Jag vill än en gång hemställa att kommunikationsministern noggrant följer de här frågorna och att säkerhetsbestämmelserna skärps i den mån det är nödvändigt. Det är bättre att ha litet för stränga säkerhetsbestämmelser än att ha sådana som är för svaga.

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Sjöfartsverket kommer självfallet att följa de utredningar som görs på norskt håll och naturligtvis också att ta de konsekvenser som kan bli nödvändiga med hänsyn till vad man på det hållet kommer fram till. Jag vill dock säga att det här främst är norrmännen som skall lägga fram det resultat de når. Det beklagliga och det olycksaliga är att det finns risk för att norrmännen inte kommer fram till så mycket. Men vi skall noggrant följa vad som sker, och jag vill försäkra Birger Rosqvist att vi skall ta hänsyn till minsta påpekande från norrmännen härvidlag.

Överläggningen var härmed avslutad.

Tisdagen den
13 november 1979

*Om åtgärder för
att förbättra stan-
darden på kom-
munala bibliotek*

§ 8 Om åtgärder för att förbättra standarden på kommunala bibliotek

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM erhöll ordet för att besvara *Eva Hjelmströms* (vpk) den 24 oktober anmälda fråga, 1979/80:67, och anförde:

Herr talman! *Eva Hjelmström* har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra bibliotekens standard och möta de mycket stora krav som ställs och i framtiden kommer att ställas på folkbiblioteken.

Som jag redan tidigare har deklarerat har jag för avsikt att föreslå regeringen att tillsätta en utredning om de statliga insatserna för folkbiblioteken. Direktiv till en sådan utredning håller på att utarbetas på utbildningsdepartementet.

EVA HJELMSTRÖM (vpk):

Herr talman! Jag tackar Jan-Erik Wikström för svaret på min fråga. Det bekräftar att det krav på en biblioteksutredning som vänsterpartiet kommunisterna länge har drivit – ett krav som drivits också av kulturarbetarna – nu äntligen vunnit gehör. Det måste naturligtvis ses som en stor seger, inte minst för alla de människor ute i landet som fått uppleva hur standarden försämrats i takt med att kommunernas ekonomi stramas åt, inte minst under 1970-talet.

Samtidigt måste jag konstatera att utredningen aviserades redan i våras, och det har inte skett någonting. Svaret får mig att ställa frågan: När kommer utredningen att tillsättas? Den har efterlysts länge. Och det kanske väsentligaste: Vilka direktiv kommer utredningen att få? Kommer direktiven att ta upp frågan om en bibliotekslagstiftning? Det har krävts inte bara av kulturarbetarna utan även av en rad Jan-Erik Wikström närstående tidningar, bl. a. av Dagens Nyheter genom Karl Erik Lagerlöf.

Jag skulle vilja ställa ett par följdfrågor: När kommer utredningen att tillsättas? Vilka kommer direktiven att vara?

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Inom några veckor hoppas jag direktiven skall vara klara. Så snart de är färdiga, är jag beredd att offentliggöra dem och även diskutera dem.

EVA HJELMSTRÖM (vpk):

Herr talman! Jag kan bara konstatera att Jan-Erik Wikström därmed undviker att svara på den väsentligaste frågan, nämligen frågan om vi skall ha en bibliotekslagstiftning eller inte; om utredningen kommer att innehålla sådana direktiv att det är möjligt för utredningen att ta upp och behandla den frågan. Jan-Erik Wikström kan inte vara omedveten om att man inom de övriga nordiska länderna har en bibliotekslagstiftning, som fungerar mycket bra, enligt de erfarenheter som redovisats inte minst från Danmark.

Jan-Erik Wikström kan inte heller vara omedveten om att läget i fråga om

standardskillnaderna mellan de svenska folkbiblioteken har förvärrats kraftigt under de senaste åren, att man har skillnader på 30 kr. och mer per invånare och år vad gäller anslagen och att vissa kommuner nästan helt har skurit ned sina anslag, så att biblioteken från att ha varit den allmänkulturella institution som man en gång menade att de skulle vara nu håller öppet kanske en timme i veckan.

Detta drabbar i första hand invandrabarn, arbetarklassens barn, låginkomsttagare och glesbygdens barn över huvud taget.

Det vore beklagligt om direktiven inte omfattar en sådan här fråga om en bibliotekslagstiftning. Senast har nu Sveriges författarförbund skrivit och påpekat nödvändigheten av detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställning 1979/80:58

§ 10 Anmälades och bordlades

Propositioner

1979/80:45 om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Schweiz beträffande skatter på kvarlåtenskap och arv

1979/80:56 med förslag till lag om jämställdhet mellan kvinnor och män i arbetslivet, m. m.

§ 11 Anmälan av interpellation

Anmälades och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkansliet

den 13 november

1979/80:59 av *Alexander Chrisopoulos* (vpk) till statsrådet Karin Andersson om vissa rättigheter vid s. k. anknytningsinvandring:

Vid anknytningsinvandring till Sverige är arbetstillstånd och övriga rättigheter knutna till den i Sverige redan bosatta personen. Om grunden för anknytningen upphör, så upphör också dessa rättigheter. Under senare tid har flera fall uppmärksamrats i massmedia, där invandrare under upprörande former förpassats ur landet efter beslut av invandrarverket.

Denna djupt otillfredsställande situation drabbar invandrare på många olika sätt. Den utländske medborgare som genom äktenskap beslutat sig för att leva i Sverige har i regel skurit av de ekonomiska, sociala och andra banden med sitt tidigare hemland. En förpassning dit kan således ofta komma att medföra tragiska konsekvenser för honom eller henne. Särskilt svårt kan det vara för kvinnor, på grund av den kvinnosyn och synen på frångilda kvinnor

Nr 27

Tisdagen den
13 november 1979

Anmälan av interpellation

Tisdagen den
13 november 1979

*Meddelande om
frågor*

som råder i många kulturer.

Vidare har den praxis som utvecklats, och som innebär att en förpassning blir den omedelbara följden av ett upplöst äktenskap om detta har varat mindre än tre år, den konsekvensen att människor av rädsla för att tvingas lämna landet underkastar sig ohållbara och t. o. m. förnedrande samlevnadsförhållanden. Detta strider klart mot den syn på äktenskap och samlevnad som är allmänt accepterad i vårt land och som också har getts konkreta uttryck i den familjerättsliga lagstiftningen.

Den nuvarande tillämpningen innebär också att man i många fall skiljer föräldrar från sina barn och därmed skapar personliga tragedier för både föräldrarna och barnen. Det finns anledning att påpeka att sådana konsekvenser inte begränsar sig till biologiska föräldrar och deras barn. Det kan i lika hög grad gälla barn som den ena parten har med sig in i äktenskapet/sammanboendet.

Arbets- och uppehållstillståndets anknytning till den i Sverige bosatta personen och den periodiska omprövningen av dessa tillstånd innebär att äktenskapet betraktas som ett skenäktenskap om det inte varar viss tid. Mot bakgrund av de tendenser som finns i skilsmässostatistiken och andelen äktenskap mellan svenska medborgare som upplöses efter kort tid, är detta en ur rättslig synpunkt helt oacceptabel ståndpunkt. Medan kanske en viss obetänksamhet när man går in i ett äktenskap inte behöver leda till alltför svåra konsekvenser för svenska medborgare, så kan följderna bli helt förödande för invandrare. Praxis för behandlingen av invandrare, som har bosatt sig i landet i samband med att de ingår äktenskap eller börjar sammanbo med en person som redan är bosatt här, är klart diskriminerande och därför förkastlig.

Jag vill därför ställa följande fråga till invandrarministern:

Är statsrådet beredd att föreslå sådana ändringar i nuvarande lagstiftning och verka för en förändring av praxis så att den som erhållit arbets- och uppehållstillstånd genom s. k. anknytningsinvandring efter invandringen ges rätt till arbets- och uppehållstillstånd oberoende av förhållandet till den andra parten?

§ 12 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 13 november

1979/80:112 av *Thure Jadestig* (s) till socialministern om förskrivningen av läkemedel:

Socialstyrelsen har den senaste tiden ingripit mot läkare som bl. a. förskrivit narkotikaklassade läkemedel på ett sätt som inger betänkligheter. Genom aktionen har också påtalats möjligheterna för patienter att komma

över stora mängder narkotika eller andra läkemedel genom att systematiskt besöka flera läkare.

Bristerna i det nuvarande systemet för kontroll av läkemedelsförskrivningen med inspektioner från socialstyrelsens eller länsläkarnas sida har blottats genom den senaste tidens händelser. Frågan om en ny organisation för kontroll av förskrivningar och recept har tidigare diskuterats, dock utan att föranleda några nya insatser från statsmakternas sida. Redan narkomanvårdskommittén diskuterade i sitt betänkande Narkotikaproblemet, Del 2. Kontrollsystemet (SOU 1967:41 s. 63–65) införandet av en receptregistrering och påtalade önskvärdheten härav. Förslaget har dock inte genomförts.

Med hänvisning till det anförda vill jag till socialministern ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidtaga för att förhindra fortsatt vårdslös förskrivning av narkotikaklassade och andra läkemedel?

1979/80:113 av *Per Westerberg* (m) till budgetministern om skatten på motorgas:

Under senare tid har intresset för motorgas – gasol – ökat väsentligt hos konsumenter, bilindustri och oljebolag. Motorgasens fördelar ur såväl miljö- som energiförsörjningssynpunkt är odiskutabla.

En bil utrustad för användning av motorgas är beroende av en lägre bränslebeskattning för att kompensera ägaren för de större investeringskostnaderna. F. n. skall skatten på gasol/motorgas utgöra 50 % av bensinskatten.

Är budgetministern beredd att medverka till ett något högre skattegap i absoluta tal mellan gasol och bensen för att möjliggöra en snar introduktion av s. k. gasbilar?

1979/80:114 av *Arne Fransson* (c) till jordbruksministern om kyrkans förvärv av skogsmark:

Enligt pressuppgifter avser såväl Linköpings stift som Växjö stift att förstärka sitt markinnehav. Linköpings stift vill köpa ca 3 000 ha produktiv skogsmark av Holmens Bruk AB för 22 milj. kr. Växjö stift vill förvärva ca 2 750 ha av Holmens Bruk AB och ca 835 ha av Munksjö AB för 9,3 milj. kr. Lantbruksstyrelsen har för sin del med vissa förbehåll tillstyrkt affären. Ärendena går nu vidare till kammarkollegiet och regeringen för avgörande.

Den skogsmark som kyrkan här avser att förvärva måste bedömas vara lämpliga objekt för att förstärka enskilda familjejordbruk enligt de intentioner som var vägledande för riksdagens beslut om såväl riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitikerna som ny jordförvärvslag.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga jordbruksministern:

Anser statsrådet att en förstärkning av kyrkans markinnehav med drygt 6 500 ha skogsmark är förenligt med de riktlinjer som riksdagen nyligen fastlade för den framtida jordbrukspolitikerna?

Nr 27

Tisdagen den
13 november 1979

*Meddelande om
frågor*

1979/80:115 av *Gunnar Olsson* (s) till jordbruksministern om bekämpningen av granbarkborren:

Kampen mot granbarkborren i Värmlands län och i några andra skogslän är det största projektet någonsin i landet när det gäller biologisk kontroll av skadeinsekter. I år har 500 000 fällor placerats ut i barkborreangripna områden. 24 milj. kr. har satsats, varav drygt 14 milj. kr. i Värmland.

På skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län betecknar man barkborrebekämpningen med hjälp av fångstfällor som en klar framgång.

I Värmland har ca 250 000 fällor placerats i skogarna, och man räknar med att i genomsnitt har i varje fälla fångats 5 000 granbarkborrar. Det innebär att man bara i Värmland fångat 1,3 miljarder borrar eller en tredjedel av beståndet. Beräkningar som gjorts under 1970-talet visar att skog för 100 milj. kr. förstörs varje år av insekter. Kampen mot borrarne måste därför med kraft fortsätta.

Mot bakgrund av det anförda vill jag till jordbruksministern ställa följande fråga:

Är de hittills samlade erfarenheterna av det första bekämpningsåret sådana, att jordbruksministern anser att årets bekämpning av granbarkborren skall fortsätta även under 1980, och vilka ytterligare insatser är jordbruksministern beredd vidta för att fortsätta kampanjen mot granbarkborren?

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.28.

In fidein

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert